

ש'אר 93 יום י"ז
הוק אברהם של -
היאגם של לצ דפוסת 'מ' העלואים
והיום השמיני

תמסיר לימי העיון: ימי המילואים והיום השמיני בקריאתם של חז"ל במכילתא דמילואים -- אברהם שמאע

1.1 ימי המילואים וזיקתם למעשה העגל במכילתא דמילואים

1. צו א:

וידבר יי אל משה לאמר קח את אהרן ואת בניו אתו - מה תל' לפי שנ' ויגף יי את העם על אשר עשו את הע' <<אש' עש' אהרן>> וג' היה במשמע שנתרחק אהרן <כ> שהוא או' קח את אהרן ואת בניו אתו ידע משה שניתקרב אהרן. מנ' שהוא בלבו שלמשה שניתרחק אהרן כשהוא או' ובאהרן התאנף יי' וג' לא נא' גם בפעם ההיא וכישראל הוא או' וישמע יי' אלי גם בפעם ההיא כשהוא או' קח את אהרן ואת בניו אתו ידע משה שנתקרב אהרן. מנ' שהוא בלבו שלאהרן שמה ניתרחק כשהוא או' בסוף העינין קרב אל המזבח והלא כבר היסדיר משה לפניו את כל העבודה אילא שקה' לבו לדבר אחר כשהוא או' קרב אל המזבח ידע אהרן שנתקרב.

2. צו ב:

דבר אחר קח את אהרן ואת בניו אתו - מה תל'... וכי משה מפשיל היה את בני אדם לאחרייו אילא אמר לוקחם בדברים שלא יהא ליבן לדבר אחר.

3. שמיני ג:

ויאמר אל אהרן קח לך עגל וג' - מלמד שאמר לו משה לאהרן אהרן אחי אף על פי שניתרצה המקום לכפר על עונותיך צריך אתה לתן לתוך פיו שלסטן לשלח דרון לפניך עד שלא תיכנס למקדש שמה יסטנך בביאתך למקדש. שמה תאמר אינו צריך כפרה אילא אני והוא אף ישראל צריכין כפרה שנ' ואל בני ישראל תדבר לאמר וג'; וכי מה ראו ישראל להביא יתיר מאהרן אילא אמר להן יש בידכם כתחילה יש בידכם בסוף יש בידכם כתחילה שנא' וישחטו שעיר עזים ויטבלו וג' יש בידכם בסוף שנ' ועשו להם עגל מסכה יבוא שעיר ויכפר על מעשה שעיר יבא עגל ויכפר על מעשה עגל.

4. שמיני ד:

ושור ואיל לשלמים לזבח לפני יי' - לפי שנידמת עבירה לשני מינין לפיכך הביאו לשני מינין ומ' נין שנידמת עבירה לשני מינין שנ' ו' {ע} <יע> שו להם עגל מסכה ולהלן הוא אומר וימירו את כבודם בתבנית שור אכל עשב יבוא השור ויכפר על מעשה השור יבוא העגל ויכפר על מעשה העגל.

מכללת הרצוג-גוש עציון
ימי עיון בתנ"ך
קיץ תשס"ט

תדע שניתרצה המקום לכפר על עונותיכם עבירה שאתם מתיראין הימנן {ו} <ה> כבר
{ {נזבחת} } <<נזבחת>> לפני המקום שנ' לזבח לפני יי'; אמרו ישראל למשה וכי
היאך מקלסת את המלך ואינה רואה את המלך אמר להן על מנת כן כי היום יי' נראה
אליכם.

5. שמיני ה:

ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני יי' – מלמד שקרבו כולם לפני יי' בשמחה ועמדו לפניו
משל מי שכעס על אשתו והוציאה לאחר זמן ניתרצה לה מיד חגרה את מותניה וקשרה
את כתפיה והיתה משמשתו יתיר מדאי אף כך ישראל כיון שידעו שניתרצה המקום
לכפר על עונותיהם קרבו כולם בשמחה ועמדו לפניו שנ' ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני
יי'.

6. שמיני ו:

ויאמר משה זה הדבר אשר צוה יי' תעשו – אתו יצר הרע העבירו מלבבכם יהו
כולכם יראה אחת ועצה אחת לשרת לפני המקום כשם שהוא יחידי בעולם כך תהא
עבודתכם מיוחדת לפניו שנ' ומלתם את ערלת לבבכם וערפכם וג' מפני מה כי יי'
אליכם הוא אלהי האלים ואדני האדונים וג' אם עשיתם כן ירא אליכם כבוד יי'.

7. שמיני ח:

קרב אל המזבח... – ויש אומרין היה אהרן ראה את המזבח כתבנית שור היה מיתירא
הימנו ניכנס משה אצלו אמר לו אהרן אחי לא ממזבח שאתה מתירא הגס דעתך ובא
קרב אליו לכך נא' קרב את המזבח.

8. שמיני ט:

ויבא משה ואהרן אל אהל מועד – כיון שראה אהרן שקרבו כל הקרבנות ונעשו כל
המעשים ולא ירדה שכינה לישראל' היה עומד ומצטער א' יודע אני שכעס עלי המקום
ובשבילי לא ירדה שכינה לישראל' כך עשה לי משה אחי שנכנסתי ונתביישתי ולא ירדה
שכינה לישראל' כשיצא אמ' לו משה אחי כך עשיתה לי שנכנסתי ונתביישתי ולא ירדה
שכינה לישראל' מיד נכנס משה אצלו וביקשו רחמי וירדה שכינה לישראל'.

9. שמיני כג:

היה אהרן עומד ותוהה ואמר אוי לי כך עבירה בידי ובידי בניי שכך הגיעתנו נכנס משה
אצלו והיה מפייסו.

1.2 ימי המילואים כימי לימוד במכילתא דמילואים

1. צו יד:

וישחט ויקח משה את הדם ויתן על קרנות המזבח סביב באצבעו ויחטא את המזבח ואת
הדם יצק אל יסוד המ' ויק' לכ' ע' –
שכל שבעת ימי המילואים היה משה משמיש בכהונה גדולה הוא היה שוחט הוא היה
זורק הוא היה מזה הוא היה מחטא הוא היה {} <ו> צק הוא היה מכפר שנ' וישחט ויקח
משה את הדם ויתן על ק' ה' ס' ב' ויח' א' ה' ואת ה' י' אל יסוד המז' ויק' ל' ע'.
משלו משל למה הדבר דומה לבת מלכים שניסית כשהיא קטנה ופסקה עם אמה שתהא
משמשתה עד שעה שתלמד אף כך אהרן מתחילה לא היה אילא לוי שנ' הלוא <אהרן>
אחיך הלוי י {} וכשנבחר להיות כהן גדול אמר לו המקום למשה אתה תשמשם עד
שעה שילמד היה משה שחט ואהרן רא {} ה {} אתה זורק ואהרן ראה אתו מזה ואהרן
ראה אתו מחטא ואהרן ראה אתו יצק ואהרן רואה אתו מכפר ואהרן ראה אתו שנ'
וישחט ויקח משה את הדם וג'.

2. שמיני יג:

ואת החזות ואת שוק הימין הניף אהרן תנופה לפני יי' – להגיד גדולתו שלאהרן ובניו
שבשעה קלא למדו שבע עבדות שחיטה קבלא זריקא הזאה וחיטוי יציקה וכפרה.

3. צו ז:

וישם עליו את החשן ויתן וג' – פרשה זו לימדה לשעתה ולימדה לדורות.
לימדה לשירות יום יום לשירות יום הכיפורים בכל יום משמש בבגדי זהב ויום
הכפורים בבגדי לבן.

4. צו טז:

ויקח את כל החלב אשר על הקרב ואת יותרת הכבד ואת חלבהן ויקטר משה המזבחה –
{ } <כן> שלא למד משתי פרשיות אילו אינו מנהג לדורות מפני שהי {} <ת> י או' פרים
הנשרפים ושעירים הנשרפים הואיל ואינ {} <ן> נאכלין יהוא כולן נשרפים ולא יהא
מהן למזבח כלום תל' לו' ויקרב את החלב אשר על הין ואת יותרת וג' זו היתה תרומתן
למזבח; ושאר הכל שרף שנ' ואת הפר ואת עורו ואת פרשו שרף באש מחוץ למחנה
כאשר צ' יי' א' מ'.

5. צו יז:

ויקרב את איל העולה ויסמכו אהרן ובניו את ידיהם על ראש האיל – מיכן למדו סמיכה
לעולה.

וישחט ויזרק משה את הדם על המזבח סביב – מיכן למדו זריקה לעולה.
ואת האיל נתח לנתחיו – כל המפורש בעולת יחיד כז חוץ <מן> ההפשטה ויש אומרין
אין ניתוח בלא הפשטה.

6. צו יח:

[א] ויקטר משה את הראש ואת הנתחים ואת הפדר – כמשנ' להלן ונתח אתו לנתחיו את ראשו ואת פדרו מיכן למדו.

[ב] ואת הקרב ואת הכרעים ירחץ במים – כמשנ' להלן וקרבו וכרעיו ירחץ במים <<מיכן למדו>>.

[ג] ויקטר משה את כל האיל המזבחה – כמשנ' להלן והקטיר הכהן את הכל המזבחה מיכן למדו.

7. שמיני יג:

וישחט את השור ואת האיל זבח השלמים אשר לעם – מיכן למדו שלמים לציבור.

8. צו כח:

ויתן את הכל על כפי אהרן ועל כפי בניו – וכי כל הקורבנות כולן ניתנין על ידי הבעלים אילא ללמדך היאך משקין את הסטות ומטהרין את היולדות ומטהרין את המצורעין.

9. צו כט:

וינף אותם תנופה – הוא הדין ללמדך לתנופת הקרבנות. ויקח משה אתם מעל כפיהם – <<הוא הדין>> ללמדך היאך כהן נוטל את המנחה מעל ידי סוטה ומניפה.

10. צו לז:

כאשר עשה ביום הזה – מיכן אמרו שבעת ימים קודם ליום הכפורים מפרישין כהן גדול מביתו ללשכת פלהדרין... כ' צוה יי' לעשות לכפר על' – אמר להם כפרה זו תכפר עליכם עד שיחיו המתים.

11. שמיני ל:

ויבא משה ואהרן אל אהל מועד – למה ניכנס משה עם אהרן ללמדו על מעשה הקטורת... הא למה נכנס משה עם אהרן ללמדו על מעשה הקטורת.